

Avans Hogeschool

B Bedrijfskunde MER Breda/Den Bosch deeltijd

Ad Bedrijfskunde Breda/Den Bosch

Ad Financiële Dienstverlening Den Bosch

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In november 2017 zijn de bestaande hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde MER, de Ad-opleiding Bedrijfskunde en de Ad opleiding Financiële Dienstverlening van Avans bezocht door een visitatiepanel van NQA. Deze drie opleidingen worden in deeltijd aangeboden. De Ad-opleiding Bedrijfskunde (Ad BK) en hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde MER (BKM) worden in Breda en 's-Hertogenbosch aangeboden. De Ad-opleiding Financiële Dienstverlening (Ad FD) wordt alleen in 's-Hertogenbosch aangeboden. De studieduur van de Ad-opleidingen bedraagt twee jaar. Na afronding is het mogelijk om in te stromen in het derde jaar van de vierjarige bacheloropleiding Bedrijfskunde MER. Het panel beoordeelt de opleidingen als voldoende.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten zijn volgens het panel relevant voor het beroepenveld. Het beroepsbeeld van de bachelor BKM is afgeleid van het landelijk profiel Bedrijfskunde MER 2014. De opleiding Ad BK is in nauwe samenwerking met het werkveld ontwikkeld en voorziet in de behoefte aan personeel dat op middelmanagementniveau kan functioneren. De Ad FD voldoet aanvullend aan de beroepseisen die de Wet Financieel Toezicht (Wft) aan financiële dienstverleners stelt. De drie opleidingen hanteren dezelfde competentieset. Deze set heeft een directe relatie met het landelijke bedrijfskundige profiel dat in 2014 is vastgesteld en sluit daarmee aan op het bedrijfskundige opleidingsdomein. De competentieniveaus van de Ad-opleidingen zijn aan de Ad-standaard gerelateerd en de competenties van de bachelor BKM zijn aan de hbo-Bachelor of Business Administration (BBA) standaard gerelateerd. De opleidingen profileren zich met de volgende drie aanvullende competenties: duurzaam handelen, onderzoekvaardigheden en internationalization@home. Deze competenties beschouwt het panel als een logische aanvulling op de competenties van het landelijk profiel.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het docententeam, de programma's en voorzieningen maken het voldoende mogelijk om de beoogde leerresultaten te realiseren. De programma's voldoen volgens het panel qua niveau en beroepsgerichtheid. De relatie tussen programmaonderdelen en beoogde leerresultaten is helder. Het onderwijsconcept is passend voor deeltijdstudenten; vooral het '2+2 principe' is volgens het panel een aantrekkelijke propositie. Studenten waarderen de docenten om hun vakkennis en praktijkervaring. De integrale beroepsopdrachten zijn leidend in het leerproces. Het kennisaanbod en de vaardigheidstrainingen sluiten hierop volgens studenten echter niet altijd even goed aan. De opleiding is gestart met een pilot met een learning community waarbij het onderwijs vraaggestuurd is en het programma flexibel is ingericht. Het panel heeft hierover goede verwachtingen, gezien de positieve eerste ervaringen die zijn gedeeld tijdens de visitatie. Studenten geven aan dat de onderwijslogistiek beter kan. De opleiding reageert snel en adequaat bij onduidelijkheden en problemen maar kan verbeteren in de onderwijslogistiek. De verbetering hiervan is volgens het panel een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle learning community.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van mening dat de toetsing adequaat is ingericht en dat de toetsen passen bij het profiel van de opleidingen en aansluiten bij de leerlijnen van het onderwijs. Vanaf het eerste studiejaar worden kennis, vaardigheden, gedrag en toepassing getoetst. Studenten zijn goed geïnformeerd over de beoordelingscriteria. De feedback is inhoudelijk voldoende. Studenten zijn minder tevreden over de tijdigheid van feedback. Dit geldt met name voor de opleiding Ad FD. De opleidingen delen een curriculumcommissie, toetscommissie en examencommissie. De curriculumcommissie is verantwoordelijk voor het toetsplan en de toetscommissie voor systematische verbetering van de toetsing. De examencommissie houdt op afstand onafhankelijk toezicht en er is een borgingsfunctionaris aangesteld die de toetskwaliteit onderzoekt. Het docententeam werkt gericht aan intervisie op het gebied van toetsing en beoordeling. Er is een extern onderzoek naar de beoordeling van afstudeerwerken uitgevoerd. Volgens het panel een goed initiatief om de toetskwaliteit te borgen en te verbeteren.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten op Ad niveau en bachelor niveau worden gerealiseerd. Studenten sluiten de opleidingen af met een proeve van bekwaamheid. In de bachelor BKM bestaat de proeve van bekwaamheid uit een exportplan, een strategisch plan en een afstudeeropdracht. Volgens het panel tonen deze twee beroepsproducten samen met de afstudeeropdracht aan dat de leerresultaten op bachelor niveau worden bereikt. De beoordelingscriteria zijn volgens het panel adequaat, echter de relatie met de competenties is niet helder. Het panel adviseert daarom de relatie tussen criteria en competenties beter aan te geven in de beoordelingsformulieren. In de opleiding Ad BK schrijven twee studenten samen een veranderplan. Het veranderplan betreft een knelpunt op de werkplek van één van de twee studenten. Om mogelijke effecten van ongelijkheid in voorkennis en inzicht hierbij te voorkomen, pleit het panel voor een individuele uitvoering van het veranderplan. In de opleiding Ad FD is het eindwerk een financieel adviesrapport dat wel individueel wordt uitgevoerd. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek afgestudeerden van alle drie opleidingen gesproken. Ze geven allen aan toegevoegde waarde te ervaren en dat de opleiding hen in staat stelt zich verder te ontwikkelen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleidingen	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	18
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	20
Eindoordeel over de opleiding	23
Aanbevelingen	25
Experiment leeruitkomsten	27
Bijlage	29
Bijlage 1 Bezoekprogramma	31
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	33

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van drie opleidingen, de bestaande deeltijd hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde MER, de deeltijd Ad-opleiding Bedrijfskunde en de deeltijd Ad-opleiding Financiële Dienstverlening van Avans Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Avans Hogeschool en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleidingen. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2017 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 14 november 2017. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. H.M.H. Reumkens MLD (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw drs. H.M. Moesker (domeindeskundige)

Mevrouw drs. M.C.J.S. Smit domeindeskundige)

De heer P. de Boer (studentlid)

De heer drs. M. Fokkema, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een ZER aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2017*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleidingen gebracht. Zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleidingen in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 9 april 2018

Panelvoorzitter



De heer drs. H.M.H. Reumkens MLD

Leadauditor



De heer drs. M. Fokkema

Schets van de opleidingen

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleidingen</i>	
Naam opleiding (zoals in CROHO)	B Bedrijfskunde MER
Registratienummer (zoals in CROHO)	34139
Oriëntatie en niveau opleiding	Bachelor of Business Administration
Voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad	BBA
Aantal studiepunten	240
Locaties	's-Hertogenbosch en Breda
Variant	Deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands

Naam opleiding (zoals in CROHO)	Ad Bedrijfskunde
Registratienummer (zoals in CROHO)	80074
Oriëntatie en niveau opleiding	Associate degree Bedrijfskunde
Voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad	AdBA
Aantal studiepunten	120
Locaties	's-Hertogenbosch en Breda
Variant	Deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands

Naam opleiding (zoals in CROHO)	Ad Financiële Dienstverlening
Registratienummer (zoals in CROHO)	80038
Oriëntatie en niveau opleiding	Associate degree Financiële Dienstverlening
Voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad	AdBA
Aantal studiepunten	120
Locaties	's-Hertogenbosch
Variant	Deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
Naam instelling	Avans Hogeschool
Status instelling	Stichting/ bekostigd hoger onderwijs
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Instellingstoets kwaliteitszorg is behaald in 2013

De bacheloropleiding Bedrijfskunde MER (B BKM), de Ad-opleiding Bedrijfskunde (Ad BK) en de Ad-opleiding Financiële Dienstverlening (Ad FD) van Avans Hogeschool Breda kennen een nauwe relatie. De Ad BK is een tweejarige eigenstandige opleiding en is tegelijk de basis voor de B BKM. Als studenten de tweejarige opleiding Ad BK afronden kunnen ze doorstromen in het derde jaar van de bachelor BKM. Een andere mogelijkheid is om in te stromen in het derde jaar van de bacheloropleiding Integrale Veiligheidskunde of in jaar drie van de bacheloropleiding Bestuurskunde/Overheidsmanagement. De Ad FD is ook een tweejarige eigenstandige opleiding.

Na afronding kunnen studenten ook doorstromen in dezelfde bachelor omdat de Ad FD is ingebed in de bachelor BKM. Dit '2+2 principe' is kenmerkend voor het deeltijdonderwijs van Avans. Studenten kunnen na afronding van een Ad-opleiding doorstromen in het derde jaar van een verwante bacheloropleiding.

De opleidingen Ad BK en B BKM werden tot de overgang naar de Academie voor Deeltijd (AVD) in 2014 apart van elkaar aangeboden in Breda en 's-Hertogenbosch. Vanaf 2014 werken beide opleidingsteams samen om één geharmoniseerde opleiding aan te bieden. De eigenstandige programma's van Breda en 's-Hertogenbosch faseren geleidelijk uit en het geharmoniseerde programma wordt geleidelijk ingevoerd. Vanaf studiejaar 2017–2018 zijn alle studiejaar geharmoniseerd en biedt Avans op beide locaties één opleiding aan.

Het aantal inschrijvingen is een kleine 800 studenten. De aanmeldingen laten een stijging zien. Voor de opleiding Ad BK bedroeg het aantal aanmeldingen in september 2017 ongeveer 250. Na de opleiding Ad BK gaat ongeveer vijftig procent door met de bachelor BKM en stroomt circa twintig procent door naar de bacheloropleiding Integrale Veiligheidskunde of de bacheloropleiding Bestuurskunde/Overheidsmanagement. Het aantal aanmeldingen voor de Ad FD is zeer gering. In juli 2017 waren er te weinig aanmeldingen om in september 2017 met een propedeuse te starten. Wel verzorgt AVD in 2017–2018 Ad FD onderwijs voor studenten die eerder zijn gestart. Het percentage dat na afronding doorgaat met de bachelor BKM is circa dertig procent. Avans Hogeschool overweegt, gezien de veranderingen in het financiële domein, een heroriëntatie van de opleiding Ad FD. Het panel is het hiermee eens en vindt ook dat een heroriëntatie voor Ad FD aan de orde is.

De opleidingen participeren in verschillende pilots. Ze nemen deel aan het landelijk experiment Leeruitkomsten en de pilot Vraagfinanciering (2015 – 2020) van het ministerie van OC&W. Vanaf studiejaar 2017-2018 is de propedeuse ingericht rond leeruitkomsten en is leerwegaafhankelijk toetsen gestart. Daarnaast nemen de opleidingen deel aan de AVD pilot Learning community, waarmee dit jaar is gestart.

Dit rapport beschrijft deze drie deeltijdopleidingen gezamenlijk omdat ze de beoogde leerresultaten delen en omdat ze door één docententeam worden uitgevoerd. De Ad BK en bachelor BKM vormen één geheel. Zij zijn in dit rapport het vertrekpunt en waar nodig komt de opleiding Ad FD aanvullend aan de orde. In het kader van de deelname aan het landelijk experiment Leeruitkomsten heeft de NVAO de opleidingen enkele aanbevelingen gedaan. Het oordeel van het panel over de procesmatige opvolging van deze aanbevelingen is te lezen in een afzonderlijk hoofdstuk.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de beoogde leerresultaten. De opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

De beoogde leerresultaten zijn volgens het panel relevant voor het beroepenveld. Het beroepsbeeld van de bachelor BKM is afgeleid van het landelijk profiel Bedrijfskunde MER 2014. De opleiding Ad BK is in nauwe samenwerking met het werkveld ontwikkeld en voorziet in de behoefte aan personeel dat op middelmanagementniveau kan functioneren. De Ad FD voldoet aanvullend aan de beroepseisen die de Wet Financieel Toezicht (Wft) aan financiële dienstverleners stelt. De drie opleidingen hanteren dezelfde competentieset. Deze set heeft een directe relatie met het landelijke bedrijfskundige profiel dat in 2014 is vastgesteld en sluit daarmee aan op het bedrijfskundige opleidingsdomein. De competentieniveaus van de Ad-opleidingen zijn aan de Ad-standaard gerelateerd en de competenties van de bachelor BKM zijn aan de hbo-Bachelor of Business Administration (BBA) standaard gerelateerd. De opleidingen profileren zich met de volgende drie aanvullende competenties: duurzaam handelen, onderzoekvaardigheden en internationalization@home. Deze competenties beschouwt het panel als een logische aanvulling op de competenties van het landelijk profiel.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Volgens Avans zijn bedrijfskundigen breed georiënteerde professionals. Ze hebben oog voor verschillende belangen en kunnen deze aan elkaar verbinden. Ze leveren vanuit kennis en vaardigheden op innovatieve en creatieve wijze een bijdrage aan het duurzaam verbeteren van bedrijfsprocessen. Ze kunnen leiding geven, maar willen ook teamplayer zijn. Ze zijn flexibel, durven risico's te nemen, en zijn altijd gericht op kwaliteit.

Het landelijke opleidingsprofiel van de bacheloropleiding Bedrijfskunde MER uit 2014 en de BBA standaard uit 2012 zijn voor de opleidingen Ad BK en bachelor BKM leidend. Volgens het panel tonen de opleidingen hiermee aan dat ze voldoen aan de eisen van het opleidingsdomein en het beoogde niveau. In het landelijke opleidingsprofiel is de kernbelofte aan het beroepenveld als volgt verwoord: 'Als student BKM ligt je focus op het verbeteren en vernieuwen van bedrijfsprocessen. Het beste uit organisaties en mensen halen is je passie. De opleiding leert je organisaties vanuit een brede visie te bekijken, waardoor je als bedrijfskundige, ondernemende en mensgerichte professional veelzijdig inzetbaar bent. Kortom; specialist in generalisme, de integraal werkende BKM-er.' Aan deze belofte voegt AVD de volgende mobiliteitsbelofte toe: 'AVD stelt iedereen met ambitie in staat om elke nieuwe kans in zijn of haar carrière aan te

kunnen grijpen. Waardoor zij een vernieuwende bijdrage leveren aan een steeds sneller veranderende wereld’.

De opleiding Ad BK leidt op tot middelmanagers met een brede kennis van management en gevorderde managementvaardigheden. De opleiding is in nauwe samenwerking met het werkveld ontwikkeld en voorziet in de behoefte aan personeel dat op het niveau van middelmanagement kan functioneren.

De opleiding Ad FD leidt op tot professionele adviseurs in de financiële dienstverlening aan particulieren. Financiële adviseurs die over de noodzakelijke financiële vakkennis beschikken en deze kunnen toepassen, die klantgericht en communicatief sterk zijn en zich bewust zijn van de maatschappelijke context waarbinnen zij hun professionele rol vervullen. Bovendien kunnen ze kwaliteits- en kostenbewust handelen, zijn ze ondernemingsgezind en in staat om zich voortdurend verder te ontwikkelen. Dit beroepsbeeld is afgeleid van de beroepseisen die de Wet Financieel Toezicht (Wft) aan financiële dienstverleners stelt. Hiermee toont volgens het panel de opleiding aan dat het beroepsbeeld en de beoogde leerresultaten voldoende opleidings specifiek zijn.

Beoogde leerresultaten

De opleidingen hanteren één competentieset. De competentieset komt van het landelijke profiel voor Bedrijfskunde MER. Deze bestaat uit vijf specifiek bedrijfskundige taakcompetenties en negen generieke competenties. Aan deze landelijke set voegt AVD drie competenties toe, zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

taakcompetenties	<ol style="list-style-type: none"> 1) Probleemherkenning 2) Diagnosticeren (analyseren) 3) Ontwerpen 4) Veranderen 5) Evalueren
generieke competenties	<ol style="list-style-type: none"> 6) Methodisch handelen (oordeelsvorming) 7) Schakelen en verbinden 8) Adviseren 9) Innoveren 10) Samenwerken/netwerken 11) Communiceren 12) Verantwoord handelen 13) Professionaliseren 14) ICT-vaardig
AVD competenties	<ol style="list-style-type: none"> 15) Duurzaam handelen 16) Onderzoeksvaardig 17) Internationalization@home

De competenties zijn in drie niveaus uitgewerkt; beginner – gevorderd – competent. De opleidingen Ad BK en AD FD leiden op tot het niveau ‘gevorderd’, de bachelor BKM leidt op tot het niveau ‘competent’.

De kernvakgebieden van de opleidingen Bedrijfskunde MER zijn Operations Management, Strategisch management, Organiseatiekunde en Management Information Systems. Landelijk is afgesproken dat Operations Management op het, derde, hoogste niveau (competent) wordt

aangeboden, omdat kennis van dit vakgebied voor de BKM'er noodzakelijk is om bedrijfsprocessen te kunnen verbeteren en vernieuwen.

Profilering

De opleidingen profileren zich door de drie AVD competenties duurzaam handelen, onderzoeksvaardig en internationalization@home. De duurzaam handelende bedrijfskundige heeft namelijk niet alleen oog voor de kwaliteit van producten en/of diensten, maar ook voor de bedrijfsvoering en de gevolgen voor maatschappij en milieu. In samenhang hiermee is de aanvullende competentie onderzoeksvaardig geformuleerd. De onderzoeksvaardige bedrijfskundige beheerst het ambacht van onderzoek doen, kan bestaand onderzoek interpreteren en op waarde schatten en heeft een onderzoekende, kritische denkhouding ontwikkeld. De internationaal werkende bedrijfskundige is zich ervan bewust is dat het handelen van organisaties en lokale, regionale en internationale ontwikkelingen elkaar voortdurend wederzijds beïnvloeden en kan zijn handelen hierop aanpassen. Het panel vindt deze competenties een logische aanvulling op de landelijke competenties en daarmee eerder vanzelfsprekend dan extra onderscheidend. De bacheloropleiding BKM profileert zich verder door, naast Operations Management, ook Organisatiekunde en Strategisch Management op het hoogste niveau aan te bieden.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

Het docententeam, de programma's en voorzieningen maken het voldoende mogelijk om de beoogde leerresultaten te realiseren. De programma's voldoen volgens het panel qua niveau en beroepsgerichtheid. De relatie tussen programmaonderdelen en beoogde leerresultaten is helder. Het onderwijsconcept is passend voor deeltijdstudenten; vooral het '2+2 principe' is volgens het panel een aantrekkelijke propositie. Studenten waarderen de docenten om hun vakkennis en praktijkervaring. De integrale beroepsopdrachten zijn leidend in het leerproces. Het kennisaanbod en de vaardigheidstrainingen sluiten hierop volgens studenten echter niet altijd even goed aan. De opleiding is gestart met een pilot met een learning community waarbij het onderwijs vraaggestuurd is en het programma flexibel is ingericht. Het panel heeft hierover goede verwachtingen, gezien de positieve eerste ervaringen die zijn gedeeld tijdens de visitatie. Studenten geven aan dat de onderwijslogistiek beter kan. De opleiding reageert snel en adequaat bij onduidelijkheden en problemen maar kan verbeteren in de onderwijslogistiek. De verbetering hiervan is volgens het panel een belangrijke voorwaarde voor een succesvolle learning community.

Onderbouwing

Onderwijsconcept

Het deeltijdonderwijs van Avans Hogeschool is kleinschalig, beroepsgericht en is gericht op de persoonlijke praktijk van de student. Studenten leren in de praktijk en gebruiken hun werkplek als praktijkomgeving voor opdrachten vanuit het onderwijs. De werkplek is in alle blokken het uitgangspunt voor het beroepsproduct, uitgezonderd de eerste twee onderwijsblokken van het tweede studiejaar van de Ad-opleidingen. Studenten kunnen ruim 50 procent van de studiepunten op de eigen werkplek realiseren. Dit onderwijsconcept past volgens het panel bij de studenten die in deeltijd studeren. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat studenten elkaars praktijkervaringen meenemen in het onderwijs, het leren blijft zo niet beperkt tot de eigen werkplek. Alumni en studenten geven aan dat de opleiding direct toegevoegde waarde heeft voor de werkgever. Ze zijn zich bewust van hun persoonlijke ontwikkeling en voelen zich door hun werkgever gerespecteerd en gewaardeerd.

Het 2+2 principe, waarbij tweejarige Ad-opleidingen kunnen worden vervolgd met jaar drie en vier van een verwante bachelor opleiding, is volgens het panel voor deeltijdstudenten een aantrekkelijke propositie. Een tweejarige horizon is voor de deeltijdstudent overzichtelijker en verlaagt de drempel om in deeltijd te gaan studeren.

In de eerste periode van 2017 – 2018 is de eerste learning community gestart. In deze leeromgeving leren studenten en docenten van elkaar en met elkaar. De student bepaalt waar hij staat in zijn leerproces ten opzichte van de te bereiken leeruitkomsten en bepaalt vervolgens de stappen in het leerproces en zijn leervragen. De docent volgt het leerproces en zijn rol is ondersteunend, faciliterend en soms motiverend. De eerste ervaringen zijn positief. De student benadert het leren anders, is gefocust op het leerproces en heeft een actieve leerhouding. Deze focus en houding leiden tot dynamisch onderwijs waarbij de leervraag het onderwijsaanbod bepaalt. Studenten leren ook van elkaars ervaringen en expertise. Het panel is onder de indruk van deze eerste ervaringen en verwacht dat de learning community het gepersonaliseerd leren stimuleert. De “wederzijdse kruisbestuiving” die hiermee gepaard gaat, vindt het panel ook zeer waardevol.

Inhoud

De landelijk afgesproken competenties en kernvakgebieden van bedrijfskunde MER zijn volgens het panel aantoonbaar aanwezig in de opleidingen. In de competentiematrix is per periode aangegeven welke competenties aan de orde zijn en in het toetsprogramma is per onderwijseenheid aangegeven welke competenties worden getoetst.

De kern van de Ad BK is algemene kennis van management, het leren toepassen daarvan en het oefenen van managementvaardigheden in de eigen beroepspraktijk. In de bachelor BKM zijn alle vier kernvakgebieden van het landelijke profiel Bedrijfskunde MER opgenomen. De kernvakgebieden Operations Management, Organisatiekunde en Strategisch Management worden tot op het niveau “competent” in de bachelor BKM afgerond. Het kernvakgebied Management Information Systems wordt op het niveau “gevorderd” afgerond.

In de opleiding Ad FD is de inhoudelijke kern van de Ad BK volgens het panel aangevuld met een gedegen financiële kennis en het kunnen toepassen daarvan. In deze opleiding zijn vijf modules opgenomen die de Wet financieel toezicht (Wft) voorschrijft aan financiële adviseurs; de modules Basis, Consumptief Krediet, Vermogen, Inkomen en Hypothecair Krediet. Daarnaast maken de eraan verwante kennisvakken onderdeel uit van het programma. De inhoud is zo ingericht dat een Ad FD student bij afronding de vijf Wft certificaten behaalt.

De opleidingen hanteren thema's uit de beroepspraktijk, die zijn vastgesteld in overleg met de Werkveldadviesraad. Volgens het panel zijn de thema's inhoudelijk relevant. In het eerste jaar van de opleidingen Ad BK en FD zijn de thema's herkenbaar voor de beroepspraktijk. In het tweede jaar volgen de thema's de Plan Do Check Act (PDCA)-cyclus. In het derde en vierde jaar van de bachelor BKM zijn de thema's groter van omvang en kennen ze een integrale benadering, zie onderstaand overzicht.

Ad BK jaar 1	De Manager	De Organisatie	De Stakeholders	Duurzaamheid van de Organisatie
Ad FD jaar 1	De Adviseur	Mijn Organisatie	In Bedrijf	Kredietaanvraag
Ad BK jaar 2	Strategisch plan	De verschillende scenario's	Analyse van de eigen organisatie	Ontwerpen van een veranderplan.
Ad FD jaar 2	Inventarisatie I	Inventarisatie II	Analyse	Financieel Advies Particulieren
B BKM jaar 3	Financial Control		Organization On the Move	
B BKM jaar 4	De 'Ideale' Organisatie		Afstuderen	

Vormgeving

De opleidingen hanteren vijf leerlijnen. De integrale leerlijn is het vertrekpunt van ieder thema. In deze leerlijn werken studenten vooral zelfstandig aan een beroepsproduct dat overeenkomt met het thema. In de propedeuse wordt op de onderzoekende houding gestuurd; vanaf jaar twee voert de student de beroepsopdracht meer zelfstandig uit. De benodigde kennis zoals macro-economie, financieel management en recht worden in de kennisleerleerlijn aangeboden. De vaardigheden zoals communicatieve vaardigheden, methoden van onderzoek en managementvaardigheden worden in de vaardighedenleerlijn aangeboden.

In de persoonlijke leerlijn reflecteert de student op zijn werk- en leerervaringen. In elke periode vindt er een gesprek plaats waarin het persoonlijk ontwikkelplan wordt goedgekeurd en besproken. In de Ad opleidingen zijn de studenten vooral bezig met het ontdekken van persoonlijke kwaliteiten en met het benoemen van ontwikkelpunten. In de bachelor fase werkt de student verder aan zijn ontwikkeling.

De onderzoeksleerlijn is verweven in het programma van de opleidingen, conform de onderwijsvisie van Avans. Deze leerlijn loopt vanaf de propedeuse door alle jaren heen. Het zelfstandig opzetten, uitvoeren en evalueren van praktijkgericht onderzoek staat centraal. De student ontwikkelt in deze leerlijn een onderzoekende, nieuwsgierige en kritische houding. Het panel constateert dat onderzoekvaardigheden in verschillende mate in de opleidingen aan bod komen; het aanbod hiervan lijkt versnipperd. Uit gesprekken met studenten en alumni blijkt dat er continu aandacht is voor de onderzoekvaardigheden. Het panel concludeert dat de onderzoeksleerlijn inderdaad verweven is in het programma en dat er door de opleiding heen gericht wordt toegewerkt naar de proeve van bekwaamheid op Ad en Bachelor niveau.

Het panel vindt dat het programma in voldoende mate aansluit bij de beoogde leerresultaten. Het is positief over de praktijkgerichtheid van het programma. De kenniscomponent is van voldoende niveau en dat geldt ook voor de vaardigheden. De studenten met wie het panel heeft gesproken, hebben aangegeven dat de aansluiting van de kennis- en vaardigheidsonderdelen op de beroepsopdrachten verder kan worden verbeterd. Het panel vraagt de opleiding om aandacht voor dit signaal.

Begeleiding

Studenten krijgen begeleiding van coaches. Zij zijn het eerste aanspreekpunt en richten zich op de persoonlijke ontwikkeling. Daarnaast heeft iedere student een praktijkbegeleider op de eigen

werkplek. De combinatie privé-werk-studie leidt in de praktijk regelmatig tot studievertraging en langdurige uitval. Om dit te voorkomen heeft de opleiding studieadviseurs aangesteld. De studieadviseur voert intakegesprekken met potentiële studenten en voortgangsgesprekken met studenten die last hebben van studievertraging. Zo proberen de opleidingen studievertraging te voorkomen en te beperken.

Docententeam

Het docententeam is volgens het panel vakkundig en ervaren. Er is een goede mix tussen praktijk- en onderwijservaring. De gemiddelde leeftijd is relatief hoog; twee derde van de docenten is ouder dan 50 jaar. Het merendeel van de docenten werkt in deeltijd voor Avans en is daarnaast in het beroepsdomein werkzaam. De gemiddelde aanstellingsomvang is ongeveer 0.5 fte. Studenten en alumni zijn volgens de HBO monitor en NSE enquête tevreden over de docenten. Volgens de studenten beschikken ze over actuele kennis en zijn ze betrokken, inspirerend, deskundig en didactisch vaardig. Tijdens de visitatie gaven studenten aan dat de beheersing van ICT- vaardigheden bij enkele docenten verbetering verdient.

Onderwijslogistiek

Volgens het panel is de onderwijslogistiek een aandachtspunt. De studenttevredenheid in de NSE enquête is op dit vlak matig en studenten gaven tijdens het locatiebezoek aan niet altijd goed geïnformeerd te zijn over het programma en de integrale beroepsopdrachten. Bij onduidelijkheden reageert het docententeam wel snel en adequaat. In het deeltijdonderwijs is het contact tussen opleiding en student beperkt. Daarom is het panel van mening dat goede logistiek een extra belangrijke voorwaarde is voor een goed lopend leerproces. Het docententeam herkent het belang ervan en heeft voor elk studiejaar een coördinator aangesteld die er op toeziet dat studenten goed zijn geïnformeerd. Het panel vindt dit een prima aanpak en adviseert om beide locaties en de kleinere opleiding Ad FD hierbij goed mee te nemen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de toetsing. De opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

Het panel is van mening dat de toetsing adequaat is ingericht en dat de toetsen passen bij het profiel van de opleidingen en aansluiten bij de leerlijnen van het onderwijs. Vanaf het eerste studiejaar worden kennis, vaardigheden, gedrag en toepassing getoetst. Studenten zijn goed geïnformeerd over de beoordelingscriteria. De feedback is inhoudelijk voldoende. Studenten zijn minder tevreden over de tijdigheid van feedback. Dit geldt met name voor de opleiding Ad FD. De opleidingen delen een curriculumcommissie, toetscommissie en examencommissie. De curriculumcommissie is verantwoordelijk voor het toetsplan en de toetscommissie voor systematische verbetering van de toetsing. De examencommissie houdt op afstand onafhankelijk toezicht en er is een borgingsfunctionaris aangesteld die de toetskwaliteit onderzoekt. Het docententeam werkt gericht aan intervisie op het gebied van toetsing en beoordeling. Er is een extern onderzoek naar de beoordeling van afstudeerwerken uitgevoerd. Volgens het panel een goed initiatief om de toetskwaliteit te borgen en te verbeteren.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het panel vindt het toetsbeleid transparant en coherent. De opleidingen hanteren het AVD toetsbeleid dat voor alle deeltijdopleidingen geldt. Volgens dit toetsbeleid is toetsing een integraal onderdeel van het leerproces. De continue afwisseling van leren en toetsen zorgt voor een optimaal leerproces. Hierbij gaat het om toetsing van kennis, vaardigheden, gedrag, houding en om toetsing van het toepassingsvermogen in relatie tot de competenties. Toetsing dient uit te dagen en consistent te zijn met het beroeps- en opleidingsprofiel, het onderwijsconcept en de opbouw van het curriculum. De focus ligt daarbij steeds op de ontwikkeling van de student.

Toetsuitvoering

Het panel krijgt door het toetsplan een duidelijk overzicht van de toetsen. Studenten geven in de NSE enquêtes ook aan dat ze goed geïnformeerd worden over de toetsing. De curriculumcommissie stelt elk jaar het toetsplan voor de opleidingen vast. In het toetsplan is per onderwijseenheid de relatie met de competenties weergegeven. Bij de koppeling tussen toets en competenties wordt het niveau (beginner, gevorderd en competent) aangegeven. Daarnaast is in het toetsplan per onderwijseenheid de toetsvorm aangegeven. De vijf Wft modules maken bij de Ad FD ook onderdeel uit van het toetsplan.

De toetsen nemen in aantal af naarmate de opleidingen vorderen. In de propedeuse staan de toetsen vooral in het teken van selectie, verwijzing en toetsing van basiskennis. In de hoofdphase richten de toetsen zich meer op het gedrag en het toepassingsvermogen van de student. Er is voldoende variatie aan toetsvormen.

Het panel vindt de beoordelingen in voldoende mate inzichtelijk en vindt de toetsen die zijn ingezien van voldoende kwaliteit. Voor elke toets is een rubric of een beoordelingskader met criteria ontwikkeld. De rubrics zijn in de grade centres van de digitale leeromgeving geplaatst. Studenten geven tijdens het bezoek en via de NSE enquête aan dat ze vooraf voldoende op de hoogte zijn van de beoordelingscriteria. Docenten geven aan dat door het gebruik van rubrics de beoordeling transparanter is geworden.

Het panel constateert dat de inhoudelijke feedback voldoende is, maar soms uitgebreider kan. Studenten zijn hierover ook tevreden. Over de tijdigheid van de feedback zijn de studenten en vooral de Ad FD studenten minder tevreden. Het panel vraagt hiervoor aandacht: zorg voor tijdige feedback aan de studenten.

Borging toetskwaliteit

Het panel vindt de borging goed ingericht. Er is een duidelijke scheiding tussen de curriculumcommissie enerzijds en de examencommissie anderzijds. De curriculumcommissie is verantwoordelijk voor de toetskwaliteit. De toetscommissie controleert namens de curriculumcommissie of het toetsbeleid goed wordt uitgevoerd en geeft advies over de toetsing. Jaarlijks vinden er afstemmingsdagen en kalibreersessies plaats, zodat docenten gericht werken aan kwaliteitsverbeteringen. De Basis Kwalificatie Examinering (BKE) is voor alle docenten verplicht. De certificering is gaande, een aantal docenten heeft het certificaat al behaald. Leden van de toetscommissie en examencommissie beschikken allemaal over de Senior Kwalificatie Examinering (SKE).

De examencommissie is AVD breed samengesteld. Zij is verantwoordelijk voor de borging van de toetsing. De examencommissie delegeert de feitelijke controle aan de borgingsfunctionaris. De borgingsfunctionaris heeft een onafhankelijke rol en rapporteert rechtstreeks aan de examencommissie. De leden van de examencommissie en de borgingsfunctionaris zijn geschoold in de borging van validiteit, betrouwbaarheid, bruikbaarheid en transparantie van toetsen. De borgingsfunctionaris onderzoekt systematisch op verzoek van de examencommissie, dan wel op eigen initiatief, het gehele toetsproces. Een ander voorbeeld van een borgingsactiviteit is een door externen uitgevoerd onderzoek naar de beoordeling van afstudeerwerken. Volgens het panel een goed initiatief om de beoordeling te verbeteren.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de gerealiseerde leerresultaten. De opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten op Ad niveau en bachelor niveau worden gerealiseerd. Studenten sluiten de opleidingen af met een proeve van bekwaamheid. In de bachelor BKM bestaat de proeve van bekwaamheid uit een exportplan, een strategisch plan en een afstudeeropdracht. Volgens het panel tonen deze twee beroepsproducten samen met de afstudeeropdracht aan dat de leerresultaten op bachelor niveau worden bereikt. De beoordelingscriteria zijn volgens het panel adequaat, echter de relatie met de competenties is niet helder. Het panel adviseert daarom de relatie tussen criteria en competenties beter aan te geven in de beoordelingsformulieren. In de opleiding Ad BK schrijven twee studenten samen een veranderplan. Het veranderplan betreft een knelpunt op de werkplek van één van de twee studenten. Om mogelijke effecten van ongelijkheid in voorkennis en inzicht hierbij te voorkomen, pleit het panel voor een individuele uitvoering van het veranderplan. In de opleiding Ad FD is het eindwerk een financieel adviesrapport dat wel individueel wordt uitgevoerd. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek afgestudeerden van alle drie opleidingen gesproken. Ze geven allen aan toegevoegde waarde te ervaren en dat de opleiding hen in staat stelt zich verder te ontwikkelen.

Onderbouwing

Proeve van bekwaamheid bachelor BKM

Het afstudeerproject en twee beroepsproducten vormen samen de proeve van bekwaamheid van de bachelor BKM. In het laatste jaar schrijft elke student een exportplan, een strategisch plan en een afstudeerrapport. In deze drie producten worden alle zeventien competenties getoetst. De competenties diagnosticeren / analyseren, ontwerpen en adviseren komen in alle drie producten aan bod. De competentie internationalization@home hoort bij het exportplan en de competenties veranderen, innoveren, samenwerken / netwerken bij het strategisch plan. De competenties onderzoeksvaardig, duurzaam handelen, professionaliseren en communiceren komen in de afstudeeropdracht aan bod.

Bij de start van het afstudeerproject beoordeelt de afstudeercommissie of het gekozen onderwerp passend is bij de opleiding. In de praktijk leidt dit tot discussie over de mate waarin de opdracht onderzoeksgericht hoort te zijn. De Werkveld Advies Raad (WAR) is hierover om advies gevraagd. Voor de WAR is de onderzoeksgerichtheid van de afstudeeropdracht niet bepalend; ze vindt het wel van belang dat de bachelor opleiding met één omvangrijke individuele opdracht wordt afgerond.

Het panel heeft vijftien afstudeerwerken beoordeeld: de beoordelingen zijn adequaat en het product is voldoende beroepsgericht. Studenten bereiken leerresultaten op bachelor niveau. De gehanteerde beoordelingscriteria zijn adequaat. Het panel ziet echter de competenties waarmee de opleiding zich profileert niet (altijd) terug in de beoordelingscriteria. Het panel adviseert de opleiding om de competenties duurzaamheid en internationalization@home duidelijk mee te nemen in de beoordelingscriteria voor de proeve van bekwaamheid.

Proeve van bekwaamheid Ad BK

In de opleiding Ad BK werken studenten in de laatste twee perioden aan de Check en Act van de PDCA-cyclus. In de één na laatste periode onderzoekt elke student welke knelpunten er in zijn eigen organisatie voorkomen. In de laatste periode schrijven studenten in duo's als proeve van bekwaamheid een veranderplan voor één van de twee organisaties. Alle competenties, met uitzondering van internationalization@home, worden op gevorderd niveau afgesloten. Het veranderplan start met de keuze voor één van de twee organisaties en met de keuze van een knelpunt. De opleiding verwacht dat studenten zelfstandig structuur aanbrengen in de aanpak, opbouw en uitwerking van het veranderplan, zodat zelfstandig werken als bedrijfskundige wordt gestimuleerd. Studenten krijgen ondersteuning tijdens de contacturen voor verandermanagement en kunnen zich inschrijven voor workshops zoals adviseren.

Twee docenten beoordelen het veranderplan en nemen ook samen een individueel assessment af. De beoordeling bestaat uit twee onderdelen: een groepscijfer voor het product en een individueel cijfer voor het gesprek. Het panel heeft vier veranderplannen uit de laatste twee cohorten van afgestudeerden bestudeerd. Volgens het panel zijn de veranderplannen van voldoende niveau en kan goed op deze wijze het Ad niveau worden aangetoond. De aanpak waarbij studenten in duo's werken kan volgens het panel tot ongelijkheid leiden. Eén van de twee studenten is werkzaam in de organisatie waarvoor het veranderplan is geschreven en is zo beter ingevoerd in de situatie en het knelpunt. Daarom adviseert het panel het veranderplan individueel uit te laten voeren om deze ongelijkheid te voorkomen.

Proeve van bekwaamheid Ad FD

Aan het einde van de opleiding Ad FD brengt de student een financieel advies uit aan een fictieve particuliere klant. De proeve van bekwaamheid bestaat uit twee onderdelen, een adviesrapport en een individueel assessment. In het adviesrapport toont de student aan dat hij de kennis van de Wft modules en andere onderwijseenheden integraal kan toepassen. Tijdens het assessment toont de student aan dat hij over de vaardigheden voor het voeren van een adviesgesprek beschikt. Studenten krijgen ondersteuning tijdens het vak integraal Financieel advies en ontvangen training in gesprekstechnieken en adviesvaardigheden.

Vier adviesrapporten en beoordelingen van adviesgesprekken zijn door het panel bestudeerd. De beoordelingen zijn adequaat en de proeve van bekwaamheid is duidelijk beroepsgericht. Studenten laten zien dat het Ad niveau is gerealiseerd.

Functioneren afgestudeerden

Het panel heeft tijdens het locatiebezoek studenten en afgestudeerden gesproken. Afgestudeerden geven aan dat ze veel aan de opleiding hebben gehad. Zowel de Ad opleidingen als de bacheloropleiding stellen studenten voldoende in staat om zich verder te ontwikkelen.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

	Bachelor Bedrijfskunde MER	Ad Bedrijfskunde	Ad Financiële Dienstverlening
Standaard	Oordeel	Oordeel	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende

De opleidingen Ad BK en BKM voldoen aan de landelijke bedrijfskunde eisen en de opleiding Ad FD aan de aanvullende beroepseisen voor financiële dienstverleners. De programma's voldoen qua niveau en beroepsgerichtheid. Het '2+2 principe' is voor deeltijdstudenten een aantrekkelijke opzet. De studenten waarderen de docenten om hun vakkennis en praktijkervaring. De onderwijsorganisatie is voldoende, maar verbeteringen in de onderwijslogistiek zijn mogelijk. De toetsing is transparant en de beoordelingen zijn in voldoende mate inzichtelijk. De borging is academie-breed goed ingericht. De eindkwalificaties worden gehaald; alumni zijn voldoende in staat zich verder te ontwikkelen. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Bedrijfskunde MER, de Ad opleiding Bedrijfskunde en de Ad opleiding Financiële Dienstverlening van Avans als voldoende.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Algemeen

- Een heroriëntatie van de Ad FD is volgens het panel aan de orde, gezien de wijzigingen in de financiële dienstverlening voor particulieren.

Standaard 2

- De learning community kan veel betekenen voor de deeltijdopleidingen. Voorwaarde is een goede onderwijslogistiek. Blijf hiervoor aandacht en houden en probeer deze te verbeteren.

Standaard 3

- Overweeg af te stappen van de proeve van bekwaamheid in duo's bij Ad BK.

Standaard 4

- Verhelder waar welke competenties worden beoordeeld in de proeve van bekwaamheid BKM.

Experiment leeruitkomsten

Avans Deeltijd wil het deeltijdonderwijs zo goed mogelijk afstemmen op de specifieke doelgroep van meestal oudere studenten die werk, studie en privé-activiteiten combineren. Daarmee spelen de deeltijd bacheloropleiding Bedrijfskunde MER en de Ad Bedrijfskunde in op het Experiment leeruitkomsten vanuit het ministerie van OC&W. De deeltijdacademie heeft een aanvraag gedaan om aan deze experimenten te kunnen deelnemen, die inmiddels is gehonoreerd. Avans Deeltijd is in lijn met de experimentaanvraag gestart met een groot onderwijsvernieuwingstraject voor alle deeltijdopleidingen, met als doel om deze opleidingen gefaseerd leerwegaafhankelijk en flexibel in te richten. Centraal daarbij staat de omschrijving van de opleiding in eenheden van leeruitkomsten, waar studenten op verschillende manieren aan kunnen werken. Met ingang van het studiejaar 2017-2018 is de opleiding georganiseerd op basis van thematisch geordende eenheden van leeruitkomsten.

Aanbevelingen NVAO en opvolging

Op 14 juni 2016 heeft de NVAO de aanvraag Experiment leeruitkomsten bij Avans Deeltijd van een positief advies voorzien. Daarbij heeft de NVAO een aantal aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen betreffen (1) een outputgerichte formulering van een kleiner aantal leeruitkomsten, (2) de eenduidige interpretatie van leeruitkomsten door docenten, (3) de tijdige ontwikkeling van een kwaliteitssysteem gericht op de opleidingen in de experimenteervariant en (4) het voortvarend betrekken van de examencommissie bij de verdere ontwikkeling van de experimenteervariant. Ook heeft de NVAO de aanbeveling gedaan om de OER en de onderwijsovereenkomst van de opleidingen die aan het Experimenten leeruitkomsten deelnemen, tijdig en in dezelfde strekking uit te werken en vast te stellen.

Het panel heeft de documentatie bestudeerd over de voortgang van het experiment Leeruitkomsten en de opvolging van de aanbevelingen. Wat betreft de omvang en de definitie van de leeruitkomsten geeft Avans Deeltijd de voorkeur aan leeruitkomsten van een relatief beperkte omvang om aan de eisen van flexibilisering en validatie van de uitkomsten tegemoet te komen. De academie is daarover in gesprek met de NVAO. Wat betreft de tweede aanbeveling heeft de opleiding ervoor gekozen om de leeruitkomsten te laten definiëren door een team van docenten en onderwijskundigen en deze vervolgens voor te leggen aan het werkveld. Door docenten intensief te betrekken bij de definitie van de leeruitkomsten, is er een groot draagvlak voor en overeenstemming over de formulering van de leeruitkomsten gecreëerd. De ontwikkeling en uitvoering van het experiment vindt het panel voldoende geborgd in het kwaliteitssysteem. De nieuw ingevoerde blokken worden systematisch geëvalueerd door zowel studenten als docenten. Verbeteringspunten worden direct verwerkt in de ontwikkeling van volgende onderwijsblokken. Daarbij zijn verschillende partijen zoals studenten, docenten, onderwijskundigen en werkveld betrokken. Het panel stelt verder vast dat de examencommissie nauw betrokken wordt bij het systeem van toetsing in het Experiment leeruitkomsten. De OER van en de onderwijsovereenkomst zijn in lijn en tijdig opgeleverd.

Bijlage

Bijlage 1 Bezoekprogramma

TIJDSTIP	THEMA	DEELNEMERS
08.45 uur– 9.00 uur	Ontvangst van het panel	-drs. Maarten Bremer, directeur AVD -ing. René Megens MBA, adjunct-directeur AVD- ClusterB&M -Tom van Velzen, voorzitter Curriculumcommissie
9.00 uur– 09.30 uur	Presentatie Een profielschets van beide opleidingen. Een overzicht van de stand van zaken en de gemaakte keuzes	Onze visie: -drs. Maarten Bremer, directeur AVD Onze organisatie: -ing René Megens MBA adjunct-directeur AVD, Cluster BKM/BSK/IV/HR Onze onderwijsinhoud: -Tom van Velzen, voorzitter Curriculumcommissie
09.30 uur– 11.00 uur	Bestudering van materiaal	Het panel
11.00 uur– 11.45 uur	Gesprek met studenten en alumni	Studenten AdFD: -Hisham Kasmi -Marianne Janssen Studenten AdBK: -Suzanne van Rhee Studenten BKM: -Jac van Oers -Irma Luijken Alumni AVD BKM: -Jannick Lips -Rick Roijackers -Lars Verwaters
11.45 uur– 12.30 uur	Gesprek met docenten/examinatoren	-drs. René Barnard -drs. Jan de Bruijn -Jan Willem Groeneveld -drs. Frits Kuijten -drs. Jos Lavrijssen -drs. Nicole Pas -drs. Ad Teuwen -drs. Marcel Wigmans -Inger van Loosdregt

12.30 uur – 13.00 uur	Lunch	
13.00 uur– 13.30 uur	Toetsing en Borging	-Leon Hertogs MSc, Lid Curriculumcommissie -Eric van Mierlo, Lid Toetscommissie -Jac van Oers, Student-lid Opleidingscommissie -drs. Marcel Wigmans, Lid Examencommissie -Andre Visser, LidWerkveld Adviescommissie
13.30– 14.15 uur	Gesprek met het management	-drs. Maarten Bremer, directeurAVD -ing. René Megens MBA, adjunct-directeur AVD, ClusterB&M - van Velzen, voorzitterCurriculumcommissie
14.15 uur– 15.15 uur	Overleg	Panel
15.15 uur– 15.45 uur	Eerste terugkoppeling	Panel en gespreksdeelnemers
15.45– 16.00 uur	Pauze	
16.00 uur– 17.30 uur	Ontwikkelgesprek	-ing. René Megens MBA -drs. Marcel Wigmans -drs. Nicole Pas -Tom van Velzen -Leon Hertogs MSc -drs. René Barnard -drs. Ad Teuwen -Marieke van den Hout MSc
17.30– 18.00 uur	Samenvatting van de adviezen van het panel Afsluiting	

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Bachelor Bedrijfskunde MER, Ad Bedrijfskunde:

IN BIJLAGENBOEK

- Bijlage 1: Opleidingsprofiel van de opleiding Bedrijfskunde MER, LOO BKM 2014
- Bijlage 2: Uitmetsing en harmonisering deeltijdopleidingen BKM Breda en Den Bosch
- Bijlage 3: Opleidingskader AvD Bedrijfskunde MER, 2017
- Bijlage 4: Schematisch programmaoverzicht/competentiematrix AvD BKM, 2017
- Bijlage 5: Leeruitkomsten AvD Bedrijfskunde MER, 2017
- Bijlage 6: Overzicht docenten
- Bijlage 7: A: Onderwijs en Examenreglement AvD OER ALG 2017-2018
B: Onderwijs en Examenreglement AvD OER BKM 2017-2018
- Bijlage 8: Toetsprogramma Ad BK
- Bijlage 9: Toetsprogramma bachelor BKM
- Bijlage 10: Lijst van eindwerken Ad BK
- Bijlage 11: Lijst van eindwerken bachelor BKM

TER INZAGE

1. Academie voor Deeltijd: Business Plan 2016-2020 (2015)
2. Academie voor Deeltijd: Organisatie- en HR-plan 2015-2017
3. Academie voor Deeltijd: Onderwijsvisie 2017
4. Academie voor Deeltijd: Toetsbeleidsplan 2015-2019
5. Academie voor Deeltijd: Doorlopende onderzoeksleerlijn binnen curricula Academie voor Deeltijd (notitie)
6. Flexibilisering van het Avans onderwijs voor een leven lang leren.
7. Opleidingsjaarplan van de Deeltijdopleiding Bedrijfskunde MER en de Associate Degrees Bedrijfskunde en Financiële Dienstverlening, studiejaar 2017-2018
8. Afstudeerdraaiboek opleiding Bedrijfskunde MER, 2016-2017
9. Een representatieve selectie van studiewijzers, leeruitkomsten en studiemateriaal
10. Een representatieve selectie van toetsen, werkstukken en beroepsproducten
11. Resultaten NSE 2016
12. Resultaten HBO monitor 2016

Ad Financiële Dienstverlening:

IN BIJLAGENBOEK

Bijlage 1: Opleidingskader Ad FD, 2017

Bijlage 2: Eindniveau Ad FD en de Dublin-descriptoren Short Cycle

Bijlage 3: Overzicht van docenten

Bijlage 4: A: Onderwijs en Examenreglement AVD OER ALG 2017-2018

B: Onderwijs en Examenreglement AVD OER BKM 2017-2018

Bijlage 5: Toetsprogramma van de Ad FD

Bijlage 6: Competentiematrix Ad FD

Bijlage 7: Overzicht van door Ad FD-studenten behaalde resultaten van de proeve van Bekwaamheid

TER INZAGE

1. Academie voor Deeltijd: Business Plan 2016-2020 (2015)

2. Academie voor Deeltijd: Organisatie- en HR-plan 2015-2017

3. Academie voor Deeltijd: Onderwijsvisie 2017

4. Academie voor Deeltijd: Toetsbeleidsplan 2015-2019

5. Academie voor Deeltijd: Doorlopende onderzoeksleerlijn binnen curricula Academie voor Deeltijd (notitie)

6. Flexibilisering van het Avans onderwijs voor een leven lang leren.

7. Opleidingsjaarplan van de Deeltijdopleiding Bedrijfskunde MER en de Associate Degrees Bedrijfskunde en Financiële Dienstverlening, studiejaar 2017-2018

8. Een representatieve selectie van studiewijzers, leeruitkomsten en studiemateriaal

9. Een representatieve selectie van toetsen, werkstukken en beroepsproducten

10. Blokevaluaties van de Ad FD 2016/2017